

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

"ЗАТВЕРДЖЕНО"
Перший проректор
Василь БАЛУХ
"13" березня 2024 року

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти
у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
на тему: «Особливості викладання топографо-картографічного блоку у
шкільному курсі географії»

за спеціальністю: 014.07 Середня освіта (географія)
галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
обсяг: 30 годин (1 кредит ЄКТС)

«УХВАЛЕНО»
вченою радою географічного факультету

Голова вченої ради
Мирослав ЗАЯЧУК
(протокол № 4 від «13» березня 2024 р.)

Чернівці
2024 рік

РОЗРОБЛЕНО: робочою групою кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Керівник робочої групи: Чубрей Олександра Степанівна, професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Робоча група:

Іван КОСТАЦУК, професор, доктор географічних наук, завідувач кафедри географії України та регіоналістики

Наталія ЗАБОЛТОВСЬКА, доцент, кандидат географічних наук;

Володимир КОСТАЦУК, доцент, кандидат географічних наук.

Затверджено на засіданні кафедри географії України та регіоналістики
Протокол № 4 від «12» березня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Іван КОСТАЦУК

Програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладі ЗЗСО розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Постанов КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», від 27 грудня 2019 р. №1133 «Про внесення змін до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Листа МОН № 1/9-683 від 04.11.19 року, Постанови КМУ від 27.08.2010 року № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами, що належать до державної та комунальної власності», Положення про порядок надання платних освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та фахової передвищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та ін.

Цільова аудиторія

Педагогічні працівники (вчителі географії) закладів загальної середньої і фахової передвищої освіти усіх форм власності та сфер управління.

Напрями підвищення кваліфікації:

- розвиток професійних компетентностей викладачів географії (знання навчального предмета, фахових методик, технологій тощо);
- формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей умінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України “Про освіту”;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.

Метою програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів є розвиток їх професійної компетентності в напрямі удосконалення фахових методик та опрацювання новітньої просторової геоінформації, особистісної саморегуляції, опанування сучасними освітніми технологіями за принципами дитиноцентризму, здоров’язбереження та інклюзії.

Графік освітнього процесу підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти – з жовтня по червень навчального року (як правило у канікулярний період) та за наявності не менше 10 осіб, зареєстрованих на конкретний географічний профіль;

Форми підвищення кваліфікації:

–інституційна (очна), змішана, дистанційна.

Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти – 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Один день підвищення кваліфікації оцінюється у 6 годин (0,2 кредиту ЄКТС).

Мінімальна та максимальна кількість осіб (в одній групі), які підвищують кваліфікацію за спеціальністю **014.07 Середня освіта (географія) - 10 осіб**

Програма підвищення кваліфікації

для педагогічних працівників закладів загальної середньої

та фахової передвищої освіти

за акредитованою спеціальністю 014.07 Середня освіта (географія)

на тему: «**Особливості викладання топографо-картографічного блоку у шкільному курсі географії**»

№ п/п	Тема	Форма проведення	Тривалість	Викладач	Кафедра
1	Робота із топографічною картою. Визначення географічних та прямокутних координат. Висота місцевості. Масштаб та площа.	Аудиторна робота та польові дослідження	6 год	доц..Заблотовська Н.В.	Кафедра географії України та регіоналістики
2	Номенклатура та розграфка топографічних карт. розв'язування завдань пов'язаних із визначенням номенклатури топографічної карти, та зворотніх завдань.	Аудиторна робота та польові дослідження	6 год	проф Косташук І.І.	Кафедра географії України та регіоналістики
3.	Кути орієнтування Азимут. Азимут магнітний. Дирекційний кут. Румби	Аудиторна робота та польові дослідження	6 год	доц..Заблотовська Н.В / доц.. Косташук В.І.	Кафедра географії України та регіоналістики

4	Найпростіші знімання території. Прикладні елементи при вивченні географії у НУШ. Окомірна зйомка. Еккерна зйомка. Побудова плану ділянки.	Аудиторна робота та польові дослідження	6 год	доц.. Косташук В.І.	Кафедра географії України та регіоналістики
5	Методика викладання тем топографо-картографічного блоку.	Аудиторна робота та польові дослідження	6 год	проф Косташук І.І. (2 год) доц..Заблот овська Н.В. (4 год)	Кафедра географії України та регіоналістик и
Всього годин			30		

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

– загальні:

- *загально-навчальна* – здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання;

- *дослідницько-праксеологічна* – здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності; приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно;

- *комунікативна* – здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів;

- *етична* – здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики педагогічного працівника);

- *соціокультурна* – здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вихователя. Здатність до цінування та поваги до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей вихованцям, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей;

- *міжособистісної взаємодії* – здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів; здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та

кооперативної діяльності; здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань;

- *адаптивна* – здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання дітей раннього та дошкільного віку, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією закладу дошкільної освіти й колегами;

- *рефлексивна* – здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку вчителя, творчому підходу до організації освітнього процесу загальноосвітнього закладу. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів загальноосвітніх закладів;

- *здоров'язбережувальна* – здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих; застосовувати знання, вміння, цінності та досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти, та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

– **фахові:**

- *предметна* – здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійної підготовки, формування географічних знань, умінь та навичок;

- *психологічна* – здатність до розвитку суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку;

- *педагогічна* – здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування освітнього процесу в загальноосвітньому закладі;

- *методична* – здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі; теоретична та практична готовність до проведення занять, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів освітньої програми;

- *професійно-комунікативна* – здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з суб'єктами освітнього процесу, батьками, колегами;

- *емоційно-ціннісна* – здатність формувати ставлення до довкілля й людської діяльності, шляхом формування поглядів, переконань, ціннісних орієнтацій тощо;

- *географічне бачення світу* – вміння мислити просторово й комплексно, формувати регіональні образи та узагальнення, виявляти та аналізувати глобальні і природничі процеси та явища;

- *інтерактивна та інформаційна* – вміння оперувати просторовою

геоінформацією, здійснювати оцінку достовірності та на основі її аналізу формувати обґрунтовані висновки;

- *мотиваційні та когнітивні* – готовність до прояву предметних (географічних) компетентностей та формування досвіду прояву їх в стандартних і нестандартних ситуаціях, емоційно-вольової регуляції і результату прояву компетентностей.

Опис досягнутих результатів навчання

Після підвищення кваліфікації педагогічний працівник повинен

- знати особливості реалізації компетентнісного підходу в системі географічної освіти, розуміти засади теорії і практики професійної підготовки вчителів географії, вміти застосовувати переваги міжпредметних зв'язків, організовувати вивчення географії в загальноосвітньому закладі з урахуванням основоположних освітніх принципів;
- володіти знаннями навчального предмета й особливостями їх використання у навчальному процесі;
- здобути навички роботи з топографічною картою;
- володіти методикою розв'язування завдань пов'язаних із визначенням номенклатури топографічної карти та зворотніх завдань;
- отримати глибокі уявлення про кути орієнтування, азимут дійсний, азимут магнітний, дирекційний кут, румби;
- володіти методикою знімання території (окомірна зйомка, еккерна зйомка, побудова плану ділянки);
- ознайомитись прикладними елементами при вивченні географії в НУШ;
- освоїти методику викладання тем топографо-картографічного блоку.

Вартість послуг

Встановлення вартості платної послуги здійснюється на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням відповідно до пункту 2 наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 року № 736/902/758.

Розмір плати за підвищення кваліфікації визначається на підставі її вартості. Калькуляційною одиницею є вартість отримання послуги однією фізичною особою за весь період її надання у повному обсязі. Вартість платної послуги затверджується та оголошується наказом ректора Університету.

Інформація про вартість послуг висвітлена на сайті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – <https://drive.google.com/file/d/1XMAydSKnuGRQ6yebInjfAzMPoNDQWegM/view>

Місце надання послуги

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
вул. Коцюбинського, 2, корпус 4.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації

Факт підвищення кваліфікації педагогічного працівника підтверджується свідоцтвом про проходження підвищення кваліфікації (Додаток А), яке розробляється Університетом, підписується ректором або уповноваженою ним особою – першим проректором.

Зміст свідоцтва про підвищення кваліфікації

Міністерство освіти та науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Серія _____ Номер _____ / _____ від « _____ » _____ 20__ р.

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ

з « _____ » _____ 20__ року по « _____ » _____ 20__ року

підвищив (-ла) кваліфікацію в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, Україна) за програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників за спеціальністю 014.07 Середня освіта (географія)

Тема: «Особливості викладання топографо-картографічного блоку у шкільному курсі географія»

напрями: робота із топографічною картою – 6 год; номенклатура та розграфка топографічних карт – 6 год; кути орієнтування – 6 год; найпростіші знімання території – 6 год; методика викладання тем топографо-картографічного блоку – 6 год.

Загальний обсяг програми – 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації – очна, дистанційна, змішана.

**Професійні можливості за результатами
опанування програми****Опис досягнутих результатів навчання:**

- знання особливостей реалізації компетентнісного підходу в системі географічної освіти, розуміння засад теорії і практики професійної підготовки вчителів географії, вміння застосовувати переваги міжпредметних зв'язків, організовувати вивчення географії в загальноосвітньому закладі з урахуванням основоположних освітніх принципів;
- володіння знаннями навчального предмета й особливостями їх використання у навчальному процесі;
- здобуття навичок роботи з топографічною картою;
- володіння методикою розв'язування завдань пов'язаних із визначенням номенклатури топографічної карти та зворотніх завдань;
- отримання глибоких уявлень про кути орієнтування, азимут дійсний, азимут магнітний, дирекційний кут, румби;
- володіння методикою знімання території (окомірна зйомка, еккерна зйомка, побудова плану ділянки);
- ознайомлення з прикладними елементами при вивченні географії у НУШ;
- освоєння методики викладання тем топографо-картографічного блоку.